

אצלנו

קיץ 2011 / סיוון תשע"א

גליון מס' 24

רח' קפלן 17, תל אביב, טל': 03-6093476, פקס: 03-6951310 / דואר: ת.ד. 23574, תל אביב 61234

ПАМЯТИ ЖЕРТВ КАТАСТРОФЫ

По сложившейся традиции в начале декабря мы провели Азкару по евреям Латвии и Эстонии, убитым немецкими оккупантами и их местными добровольными пособниками. Как и каждый год, было зажжено шесть свечей, прочитаны молитвы, зачитан список земляков, скончавшихся за последний год.

В качестве почетного гостя мы пригласили из Риги сотрудника музея «Евреи в Латвии» Мейера Мелера, автора книги «Места нашей памяти», о которой мы сообщали в 22 номере «Эцлейну». Свой рассказ о работе над книгой он иллюстрировал множеством слайдов, отразивших 10 лет работы по изучению Катастрофы, по подготовке карты, альбома и этой энциклопедической книги – справочника.

В знак высокой оценки огромной работы, проведенной нашим гостем, Объединение посадило в его честь 10 деревьев на горе Кармель, о чем ему было вручено почетное свидетельство.

В заключение адвокат Натаревич зачитал протест, который направило Объединение правительству Латвии в связи с осквернением могил на еврейском кладбище в Риге (см. стр. 2).

Авива Бравер (Нибург) с дочерью. Была спасена балтийским немцем Кумеровым.

אביבה ברוך (ניבורג) עם הבנות. הוסתרה בזמן השואה על ידי "Kumerow", הגרמני-בלטי

זוכרים את הנרצחים בשואה

כנהוג מדי שנה, קיימנו ב-10 בדצמבר 2010 עצרת זיכרון על מנת לכבד את זכר קרובינו וידידינו אשר נרצחו בלטביה ובאסטוניה בתקופת השואה.

ד"ר למשפטים לוחם בדיביזיה הלטבית יוסף ליסגור עם הבן והנכדה
Ветеран войны д-р Йосеф Лисагор с сыном Виктором и внучкой

בקהל הנוכחים ניתן היה להבחין בלא מעט פנים צעירות – בני הדור השני ואף השלישי למשפחות שעברו את השואה. בתום התפילה לזכר הנספים הקראנו את רשימת הנפטרים, רשימה אשר לצערנו הולכת ומתארכת מידי שנה.

אורח הכבוד בעצרת הזיכרון היה מאיר מלר, מחבר הספר "אתרי זיכרוןנו", אשר הגיע במיוחד מריגה. מר מלר הקדיש 10 שנים מחייו לחקר השואה. במפגש העצרת הוא סיפר על עבודתו בליווי מצגת מרשימה ובה תיאור שלבי עבודתו – ריאיון העדים, סיורים בשטח, הכנת מפה ואלבום. כאות הוקרה על עבודתו החשובה נטעו לכבודו 10 עצים ביערות הכרמל ואחרי הרצאתו מסרנו לו תעודה על כך. בסיום העצרת הקריא עו"ד נטרביץ' דברי מחאה ששלח האיגוד לשלטונות לטביה בעקבות חילול המצבות בבית העלמין בריגה (ראו ע' 2).

תודתנו נתונה לסופיה קוצר (סטרוביניץ) אשר הנחתה את האירוע זו השנה השלישית, ולכל הפעילים שטרחו והכינו את העצרת.

ГОДОВОЕ СОБРАНИЕ ОБЪЕДИНЕНИЯ

состоится в пятницу 24 июня 2011 г.
в зале в Шфаим в 10:30 утра

- ✓ Отчет правления о работе в 2010 г.
 - ✓ План деятельности *Игуда* на ближайший год
 - ✓ Выборы совета объединения
 - ✓ Борьба за пенсию из Латвии и за компенсации
 - ✓ Прения
- Проезд на автобусе № 601 или на маршрутке (на Нетанию) - посадка на *дерех Намир* (шоссе Хайфа).

האסיפה השנתית של האיגוד

תתקיים ביום שישי, 24 ביוני 2011
בשעה 10:30 באולם בשפיים

- ❖ דו"ח ההנהלה על הפעילות ב-2010
- ❖ סקירת התוכניות לשנה הקרובה
- ❖ בחירת המועצה הארצית
- ❖ המאבק לקבלת פנסיה ופיצוי עבור הרכוש הציבורי במה חופשית
- ❖ ניתן להגיע למרכז החינוכי חוף השרון באוטובוס מס' 601 או מונית שרות לנתניה - בתחנות שבדרך נמיר.

Свастики на еврейском кладбище

В ночь на 8 декабря 2010 г. в Риге на еврейском кладбище в Шмерли было осквернено около ста могил – на памятниках была намалевана свастика, на заборе появились надписи “Смерть жидам” и “Жидов в Бухенвальд”. Как только об этом стало известно, на кладбище прибыли полицейские, в том числе с собаками, и ответственные сотрудники мэрии. Были обнаружены следы преступников. Примерно через месяц они были задержаны. Ими оказались трое молодых людей, 19, 16 и 15 лет, подпадающие под определение «скинхед». При обысках у них были изъяты пневматические и газовые пистолеты, целый арсенал ножей и цепей, а также перечный газ и удавки. Кроме того, была обнаружена нацистская символика – награды и значки НСДАП, а также нацистская литература. Против задержанных начато следствие по статье Уголовного закона о разжигании национальной, этнической и расовой розни, а также по статье о вандализме на кладбище. Полиция расследует возможность причастности скинхедов и к осквернению памятника спасителям евреев, в т. ч. Жанису Липке, 13 декабря 2011 г. Президент В. Затлерс и премьер-министр В. Домбровскис резко осудили акт вандализма на еврейском кладбище и призвали сделать все, чтобы были найдены виновные и устранены последствия осквернения. По указанию мэра столицы на следующий день памятники были очищены.

Напомним, что кладбище в Шмерли оскверняется не впервые — подобный случай уже произошел в сентябре 2003 года. Все виновные были задержаны и приговорены к условным срокам.

На Азкаре 10 декабря наше Объединение направило протест руководителям Латвийской республики, в котором, в частности, говорится:

«Мы выражаем наше возмущение тем, что в 69-ю годовщину второй акции в Румбуле на еврейском кладбище в Шмерли были осквернены фашистской свастикой и антисемитскими надписями более ста надгробий. Мы требуем от латвийского руководства принять все меры, чтобы не допустить повторения подобных антисемитских выходов».

Этот протест был затем вручен послу Латвии в Израиле М. Пертсу.

בית העלמין בריגה חולל שוב

אור ליום ד' 8.12.2010 חוללו בבית העלמין היהודי בריגה עשרות מצבות. צלבי קרס צוירו עליהן ועל הגדרות נכתבו סיסמאות אנטישמיות (ראה להלן).

נשיא לטביה, נלדיס זטלרס, גינה את האירוע ואמר כי יש לעשות הכל כדי להביא את האחראים לדין. "אסור להתיר פעולות כאלה", אמר הנשיא.

בעצרת הזיכרון ב-10 בדצמבר, אישרו חברי האיגוד מכתב מחאה לשלטונות לטביה שבו נאמר בין היתר: *מזועזעים מכך שכעבור בדיוק 69 שנה לאחר האקציה השנייה ברומבולי – חוללו בבית העלמין Šmerli מעל 100 קברים, שעליהם צוירו צלבי קרס ונכתבו סיסמאות "מוות לז'ידים, את הו'ידים – ל-Buchenwald"*

אנו, יוצאי לטביה וצאצאיהם מוחים על כך בקול רם ודורשים משלטונות לטביה לחקור את הפשע ולהביא את הוונדאלים למשפט. אנו מבקשים משלטונות הלטביים לעשות ככל שגדרש כדי למנוע הישנות מעשים כאילו בעתיד.

מחאה זו נמסרה אח"כ לשגריר לטביה בישראל מר מארטין פֶרְטְס.

זו כבר הפעם השנייה שבית העלמין מהווה מטרה להתקפה אנטישמית. בספטמבר 2003 צוירו צלבי קרס על מצבות, המעורבים נעצרו לאחר חודשים רבים והועמדו לדין אך נידונו לעונשי מאסר על תנאי בלבד. הפעם פתחה משטרת לטביה בחקירה נמרצת ובתוך חודש עצרה שלושה צעירים "גלוהי ראש" בגילאים 15, 16, ו-19. בחיפוש שנערך אצלם נמצאו נשק קר וחומר רב של תעמולה נאצית. נבדקת האפשרות שקבוצה זו הייתה גם מעורבת בחילול האנדרטה לחסידי אומות העולם הלטבים שאירעה ב-13 בדצמבר.

время работы нашего офиса
(ул. Каплан 17, Тель-Авив):

Воскр., понед., вторн., четв. – с 10:30 до 14:30
Среда с 15:00 до 18:00

В иное время работает автоответчик.
Тел. 03-6093476, факс 03-6951310

שעות עבודה של משרד האיגוד
ברח' קפלן 17 בתל אביב:

בימים א', ב', ג', ה' משעה 10:30 עד 14:30
ביום ד' מ-15:00 עד 18:00

בשעות אחרות ניתן להשאיר הודעה.
טל' 03-6093476, פקס 03-6951310

Адрес для писем: 61234 תל אביב, 23574, ת.ד.
כתובת למכתבים: ת.ד. 23574, תל אביב 61234
Электронная почта: latest@bezeqint.net
כתובת הדואר האלקטרוני:

Цукурс – новые попытки обелить убийцу

По материалам латвийской прессы

Вот уже несколько месяцев как в Латвии носятся с идеей перезахоронить «героического летчика» нацистского преступника Герберта Цукурса на Братском кладбище. По неподтвержденным данным, Цукурса ликвидировали в 1965 году в Монтевидео агенты «Моссада». История его ликвидации описана в книге Шимрона и Кинцеля «Смерть рижского палача».

С началом Второй мировой войны этот летчик – герой резко поменял специализацию. Уже в июле 1941 года Цукурс вступил добровольцем сначала во вспомогательную полицию, а потом в карательную команду Виктора Арайса. Он принимал участие в массовых убийствах латвийских евреев в рижском гетто и в Румбуле. Во время расстрела Цукурс отнимал грудных младенцев и, подбрасывая в воздух, стрелял в них. За все это он заслужил кличку «Палач».

В марте 2010-го в рижском издательстве Jumava вышла книга журналистки Байбы Шаберте «“Дайте мне говорить!” Герберт Цукурс» (см. Эцлейну № 21). Дабы «защитить его честное имя», в Латвии создана общественная организация. Официальные лица в латвийском руководстве, хотя и выступили против захоронения останков Цукурса на Братском кладбище, тем не менее, говорят о том, что «нужно уточнить роль Цукурса в Холокосте», «необходимо тщательное исследование».

На днях суд Мюнхена признал виновным в пособничестве нацистам Ивана Демьянюка. Живых свидетелей его преступлений уже нет, но суду хватило и его нацистской идентификационной карточки! Это очень важный судебный прецедент. Суд учел и временные обстоятельства и особенности того периода. Суд учел, что нельзя судить по обычным меркам тех, кто совершил преступления 66 лет назад — в условиях нацистской оккупации. Нацисты свидетелей обычно не оставляли, фото и видео-аудиозаписей — тем более.

Уже сам факт, что Цукурс написал заявление о вступлении в ряды вспомогательной полиции Арайса и подписал документ о принятии на довольствие в команду Арайса, является доказательством преступной деятельности Цукурса. **Других доказательств не требуется!** И нет никакой разницы, стрелял ли Цукурс в мирных жителей сам, или помогал заряжать пистолет Арайсу, или конвоировал несчастных к месту расстрела!

Кстати, в Латвии та же модель правовой системы, как и в Германии.

От редакции: руководство еврейской общины в Риге пытается протестовать против новых акций в защиту Цукурса, но вот о протесте Израэля мы пока ничего не слышали.

שוב מנסים לזכות את הרוצח צוקורס

שלטונות לטביה דחו את בקשתם של בניו של הפושע הנאצי הרברט צוקורס להעביר את שרידיו לבית הקברות הלאומי בריגה, אם כי הם סבורים שיש "לוודא מה היה תפקידו של צוקורס בזמן השואה". מדובר בגיבור הלאומי של לטביה, הטייס המהולל אשר מיד עם כניסת הגרמנים לריגה הצטרף למשטרת העזר ואח"כ ל"חבורת המוות" של הרוצח ארייס. צוקורס נרצח באורוגוואי ב-1965 ע"י שליחי המוסד וביניהם יהודי לטבי. פרשה זו מתוארת בספר "חיסול התליין מריגה". לפני כשנה פורסם הספר "תנו לי לדבר! הרברט צוקורס" (ראו גיליון מס' 21). לאחרונה נוסד ארגון אשר טוען שאשמתו של צוקורס מעולם לא הוכחה והוא היה סה"כ אחראי על המוסך.

מן הראוי להזכיר שבית משפט בגרמניה הרשיע את איוון דמייניוק, למרות שלא נשאר בחיים אף עד ראיה לפשעיו. השופטים הסתפקו בכרטיס הזהות שלו. אין לגשת עם אותן הדרישות לתיק עכשווי ולתיק בו דנים במעשים שנעשו לפני 66 שנה – קבע בית המשפט הגרמני. הלא הנאצים בד"כ לא היו משאירים לא צילומים ולא תיעוד ובטח לא הקלטות. אגב, בלטביה מקובלת אותה שיטת המשפט כמו בגרמניה!

ראשי הקהילה היהודית בלטביה מנסים למחות נגד גל ההגנה על צוקורס. גם צייד הנאצים אפרים זורוב מנסה מירושלים, כמעט לבדו, לבלום את הגל הזה. לאחרונה הוא הותקף ע"י פרופ' Ezergails המנסה כתמיד לחפש זכות על הפושעים הלטביים.

В день победы 9 мая венки на церемонии в Яд ва-Шем от имени нашего Объединения возложили воины Латвийской дивизии Шломо Камайский и Яков Карасин (с венком) и боец Эстонской бригады Аба Пивоваров

בטכס ב"יד ושם" ביום הניצחון על הנאצים ה-9 במאי את זר האיגוד הניחו לוחמי הדיביזיה הלטבית שלמה קמייסקי יעקוב קארסין (עם הזר) ואבא פיבוכרוב מהחטיבה האסטונית

Новости вкратце

חדשות בקצרה

• В адрес нашего Объединения поступило послание Председателя Совета Еврейских общин Латвии А. Сухаренко семьям, пострадавшим в результате лесного пожара на Кармеле. Евреи Латвии с болью в сердце следили за борьбой с огнем и выражают искреннее сочувствие семьям погибших и пострадавших от огня.

• Президент Латвии наградил известного кинорежиссера Герца Франка орденом Трех Звезд третьей степени за создание латвийской школы поэтического документального кино и вклад в создание имиджа Латвии за рубежом.

Герцль Франк родился в 1926 г. в Лудзе, где получил традиционное еврейское образование. Работу в кино начал как сценарист. Затем перешел к режиссуре. Он создал более 30 документальных фильмов, некоторые из них вошли в классику мирового документального кино.

В 1993 г. Г. Франк переехал в Израиль, но продолжает сотрудничать с кинематографистами Латвии и других стран. Подробнее о жизненном и творческом пути Г.Франка можно узнать в Еврейской Энциклопедии на стр. <http://www.eleven.co.il/article/14329>

• 6 декабря 2010 г. состоялось торжественное открытие нового здания еврейской школы им. Дубнова в Риге. На церемонии присутствовали президент Латвии В. Затлерс, мэр Риги Н. Ушаков, послы, депутаты Сейма, представители МИДа и министерства образования. Поверенный в делах Израиля Нафтали Тамир зачитал приветствие президента Ш. Переса.

Генеральный директор Всемирного ОРТа Р. Зингер познакомил с современным оборудованием, которым ОРТ оснастил школу. Школьное здание на ул. Миера 62 было передано в пользование еврейской общине взамен двух помещений, где до того размещались начальные и старшие классы школы им. Дубнова. Значительную часть средств на капитальный ремонт здания пожертвовали еврейские меценаты.

Школа им. Дубнова была первой еврейской школе в СССР, открытой на закате Советской власти в 1988 г.

• В начале февраля 20 преподавателей истории из Латвии занимались на семинаре в центре по методике изучения Катастрофы еврейского народа при институте Яд ва-Шем. Среди слушателей курса было 9 учителей истории из Елгавы, а также их коллеги из Риги, Прейли, Резекне и других районов Латвии. Такой семинар проводится в Яд ва-Шем уже второй раз.

ראש הקהילה היהודית של לטביה מר ארקדי סוחרנקו שלח לאיגוד שלנו איגרת תנחומים בעקבות שריפת הענק בהר הכרמל. הוא ביקש למסור את השתתפותם של יהודי לטביה בצער משפחות הנספים בשריפה. "בכאב לב עקבנו אחרי מאבקכם באש ומביעים תנחומים למשפחות שנפגעו באסון זה ולכל עם בישראל".

במאי הקולנוע והמפיק הרץ פרנק קיבל את "עיטור שלושת הכוכבים" שהוא מן החשובים ביותר בלטביה. העיטור הוענק לו בזכות הקמת האסכולה הלטבית של הקולנוע הדוקומנטארי ובזכות תרומתו ליצירת תדמיתה של לטביה בעולם.

הרצל פראנק נולד בעיירה Ludza (ליוצין) ב-1926, סיים את בית הספר היסודי היהודי – עברי, למד בישיבה ובתיכון הלטבי. את פעילותו בקולנוע התחיל כתסריטאי, ואח"כ עבר לבימוי סרטים דוקומנטאריים. פרנק יצר מעל 50 סרטים, בהם כאילו הנחשבים ליצירות מופת. עבודותיו זכו בפרסים רבים, עשרות ספרים ומאמרים הוקדשו לעבודותיו.

הרצל פרנק עלה לארץ מריגה ב-1993, וממשיך במקביל לפעול גם בלטביה. פרטים רבים אודות אמן קולנוע דגול זה ניתן למצוא באתר <http://www.latfilma.lv/c/frank>

בנר החמישי של חנוכה תשע"א, התקיימה בריגה חנוכה הבניין החדש של ביה"ס היהודי ע"ש דובנוב.

הממונה על שגרירות ישראל מר נפתלי תמיר הקריא את הברכה ששיגר הנשיא שמעון פרס. בטכס נכחו נשיא לטביה זאטלרס, ראש עיריית ריגה, אושקוב ונציגי משרד החינוך ומשרד החוץ של לטביה. מנכ"ל רשת "אורט" העולמית מר רוברט זינגר הציג את הציוד החדש שבו צויד ביה"ס.

הבניין נמסר לשימוש הקהילה במקום שני בניינים אחרים שבהם פעלו חטיבה יסודית וחטיבה עליונה של בית הספר היהודי. מימון שיפוץ הבניין התאפשר בעיקר בזכות תרומותיהם של נדבנים יהודיים.

יש לציין שביה"ס בריגה היה לבית הספר היהודי הראשון שנפתח בברה"מ בשלהי השלטון הקומוניסטי ב-1988.

• בפברואר השנה עברו השתלמות במכון להוראת השואה ב"יד ושם" 20 מורים להיסטוריה מלטביה. מר איגרס אורטנס, מורה ומנהל המוזיאון בבאוסקה התרשם מאוד מהיקף הלימודים ומרמת המרצים. אחת המשתתפות אשר הגיעה מ-Yelgava סבורה, שהסמינר עזר לה ולחבריה להבין מדוע יש ללמוד ולחקור את נושא השואה ולדון בהיבטיו השונים.

בין המשתתפים היו גם מורים מ-Preili, מ-Rezekne, מ-Jekabpils ואזורים אחרים. השתלמות זו, כמו גם דומה לה אשתקד קיים "יד ושם" בשיתוף פעולה עם משרד החינוך הלטבי.

Компенсация за частную собственность

В феврале 2011г. Еврейское агентство (*Сохнут*) в сотрудничестве с правительством Израиля начало проект HEART, цель которого – выявление лиц, имеющих право на получение реституции, т.е. компенсации за их личную или семейную собственность, которая была конфискована, отобрадена или принудительно продана во время *Шоа* (Холокоста). На данном этапе речь идет о собственности, отнятой у евреев в годы Холокоста.

Хотя собственность евреев в Латвии была конфискована не нацистами и их пособниками, а советскими оккупантами, выходцы из Латвии также могут заполнить анкету. Четкое разъяснение по этому поводу получено от руководителя программы г-на Б. Брауна. Разумеется, речь идет о случаях, когда собственность, принадлежавшая им или их родным, не возвращена им до сих пор или за нее не была получена компенсация. Анкеты должны быть поданы до 1.12.2011 г.

Как известно большинству наших читателей, в вопросе возвращения частной собственности Латвия была более либеральной, чем Литва или Польша. В период с 1992 по 1996 гг. можно было получить недвижимость без особых проблем. В настоящее время можно попытаться получить ее через суд, для чего необходима квалифицированная юридическая помощь.

По всем вопросам, связанным с HEART следует обращаться по тел. 1-809-494-172. Подробное описание проекта, в том числе и по-русски, можно найти в интернете по адресу <http://www.heartwebsite.org>.

החזרת רכוש שנישדד בשואה

הסוכנות היהודית, מפעילה מזה כמה חודשים יחד עם ממשלת ישראל את הפרויקט "Heart", שמטרתו לאתר אנשים בעלי זכות לתביעות פוטנציאליות, על רכוש ועל נכסים פרטיים שלא התקבל תמורתם שום פיצוי לאחר תקופת השואה. פרטים נוספים אודות הפרויקט ניתן למצוא באתר

<http://www.heartwebsite.org>

או בטלפון שמספרו 1-809-494-172.

אמנם רכושם של יהודי לטביה הוחרם לא ע"י הנאצים, אלה ע"י הסובייטים, אך גם אנו יכולים להגיש שאלון במסגרת הפרויקט. כך הסביר מנכ"ל "Heart" מר בובי בראון מהסוכנות היהודית. את השאלון יש להגיש עד 1.12.2011.

יש לציין שגישתם של הלטבים בנושא זה, הייתה הרבה יותר ליברלית יחסית לליטא ופולין. רבים מיהודי לטביה זכו לקבל בחזרה רכוש דלא נייד בתקופה 1992-1996. מי שאיחר את המועד, יכול גם עכשיו לפנות לערכאות בלטביה, אך יזדקק לסיוע של עורכי דין.

Сотрудничество с Яд ва-Шем

Во время пребывания М. Мелера в Израиле мы организовали встречу с генеральным директором института Яд ва-Шем Натаном Эйтаном. В ответ на право использовать текст и иллюстрации книги на сайте Яд ва-Шем, мемориальный институт взял на себя перевод книги «Места нашей памяти» на английский язык. Вопрос об издании перевода будет решаться позже совместно нашим Объединением и Советом еврейских общин Латвии.

שיתוף פעולה עם "יד ושם"

במהלך ביקורו של מאיר מלר בארץ נקבעה לו פגישה עם מנכ"ל "יד ושם" מר נתן איתן. סוכם כי רשות הזיכרון תוכל להעלות באתר האינטרנט שלה את הספר "אתרי זיכרוןנו" בליווי האיורים שבו ובתמורה תדאג "יד ושם" לתרגום הטקסט לאנגלית. סוגיית הפקת הספר באנגלית תלובן בין האיגוד שלנו לבין ארגון הגג של יהודי לטביה.

Исторический архив Объединения открыт по воскресеньям с 12:00 до 15:00, по средам с 10:00 до 13:00

Посещение в иные дни следует согласовать по телефону 09-9596532 или по e-mail arch.shfayim@gmail.com

Архив находится в Шфаим, (в ста метрах к югу от торгового центра)

הארכיון ההיסטורי של האיגוד פתוח לקהל בימי א' מ-12:00 עד 15:00 ובימי ד' מ-10:00 עד 13:00.

ביקור בימים אחרים יש לתאם בטל' 09-9596532

או בדוא"ל: arch.shfayim@gmail.com

הארכיון ממוקם במתחם החינוכי בשפיים (כ-100 מ' דרומה מן המרכז המסחרי)

СОРОК ЛЕТ ПОБЕДЫ

שנה לניצחון 40
18.03.2011 – שפ"ים

Март 1971 года. На Рижском вокзале столпотворение. Евреи провожают в Израиль активиста алии д-ра В. Портного. Под шумок незамеченными, распределившись по разным вагонам, в поезд на Москву сели еще 56 человек... Поезд отходит, и провожающие начинают расходиться. Небольшая группа, среди которой выделяется ростом мой муж Пинхас, а своей белой шубой – Фаня Файтельсон (ז"ל) вместе с друзьями, направилась к зданию Президиума Верховного Совета Латвийской ССР. Гебешники пошли вслед за столь приметной шубой, будучи уверенными, что с честью выполняют задание – "отследить и не пущать".

Но оказалось, что они таки упустили нашу большую группу, и на следующий день мы свалились им как снег на голову, появившись в приемной Верховного Совета СССР в Москве.

Маневр с отвлечением внимания удался на славу. Мы – любители – переиграли профессионалов! Вероятно и в рижском и в московском ГБ многие лишились тогда, если не места, то уж точно премиальных за март 1971 года...

Прошло сорок лет...

Участники тех событий, узники Сиона, отказники, "подписанты", активисты алии собрались в Шфаим, в клубе Объединения выходцев из Латвии и Эстонии, чтобы отметить сорокалетие своей победы. Почему победы?

Слева направо: сидят – С. Залмансон, И. Хорол, Б. Цейтлин, стоят – И. Чурилова, Л. Бурина, Х.. Цал, Д. Зильберман, Ж. Вейцман, Д. Бурин

Потому, что все участники той знаменитой забастовки рижских евреев в течение полугода получили разрешение на выезд, а некоторые оказались в Израиле уже через месяц.

Но не все из тех, кто был с нами в Москве, смогли приехать на встречу. Годы берут свое. Нескорые не смогли из-за состояния здоровья, другие, увы, уже не с нами...

Радость и горечь, печаль и узнавание (таблички с именами на груди очень помогли!), слезы и смех, объятия и похлопывания по спине – все вместе сделало эту встречу бесценной.

מרס 1971, הרציף בתחנת הרכבת המרכזית בריגה הומה אדם. יהודי העיר נפרדים מפעיל העלייה ד"ר פורטנוי בדרכו לארץ ישראל. בתוך ההמולה הזאת, מתגנבים לקרונות ועולים על הרכבת היוצאת למוסקבה עוד חמישים ושישה נוסעים יהודים. הרכבת עוזבת את הרציף והמלווים מתחילים להתפזר. קבוצה קטנה של אנשים וביניהם פניה פייטלסון (ז"ל) הבולטת הודות למעיל הפרווה הלבן שלה פוסעת לכיוון משכן הסובייט העליון (הפרלמנט) של לטביה. סוכני KGB סמויים – "גֶבְשֵׁנִיקִים" – לא הסירו עין מה"כתם" הלבן ועקבו אחריהם, נחושים למלא את משימתם – "למנוע מהציונים לנסוע למוסקבה".

אך כבר למחרת היום למבוכתם הרבה הם הופתעו לגלות שהקבוצה הגדולה שלנו הצליחה לחמוק מידם ולהגיע למחוז חפצה – לשכת הסובייט העליון של ברית המועצות במוסקבה.

תמרון "המעיל הלבן" שלנו התגלה כהצלחה: אנו החובבנים גברנו על המקצוענים!

משתתפי האירועים ההם ועוד עשרות רבות נוספים, אשר חתמו על מכתבי מחאה, התכנסו ב-18 במרס ש.ז. במרכז יוצאי לטביה ואסטוניה אשר בשפיים, כדי לציין ארבעים שנה לניצחונם. מדוע ניצחון? כי כל המשתתפים של אותה שביתת יהודי ריגה המפורסמת קיבלו תוך חצי שנה אשרות יציאה לישראל.

לצערנו לא כולם הגיעו לפגישה. הזמן עושה את שלו. חלקם – לא בקו הבריאות, חלקם כבר לא איתנו...

שימחה ועצב, צער ופנים מוכרות (בסיוע תגי זיהוי עם השם על הדש הבגד שעזרו לנו מאד!), דמעות וחיוכים, חיבוקים וטיפחות על השכם – כל אלה הפכו את מפגש שלנו לחוויה רבת עוצמה ובלתי נשכחת.

ד-ר פנחס חנוך (ספרא) וזניקי סינא סילבה זלמנסון ופריה חנוך

Были в отказе до 1977 г. Стоит – Яков Гордин, сидят – Минна Гордина, Беньямин Энгельберг с сыном, נלחמו על היתרי יציאה עד 1977. עומד – יעקוב גורדין, יושבים – מינה גורדין, בנימין אנגלברג ובנו

Затем были выступления, воспоминания, со страстью, болью, восторгом, свойственные людям, для которых все это – кровное, живое, свое и незабываемое (так, как они это помнят...). Люди толпились около стендов с копиями писем тех времен в разные местные и международные организации с требованием «...отпустить в Израиль на свою историческую родину». Все искали свои подписи.

Подвести итог нашему противостоянию тем силам, которые были для нас равнозначны **фараону советского образца** можно словами Миши Бирмана, сказанными на этой встрече:

"Мы – здесь, а Советского Союза, нашего фараона – НЕТ!"

Мне хочется выразить огромную благодарность организаторам и устроителям этой исторической встречи – Авиве и Эли Валк. Для того, чтобы все прошло так удачно, потребовалось приложить неимоверно много усилий, в результате чего мы, участники, получили возможность увидеться с теми, с кем не виделись десятилетия, вернуться в свою молодость! Спасибо за эту радость!

*Дина Ханох, Тивон, участник той забастовки.
В Израиле с 15 апреля 1971 г.*

לאחר מכן היו נאומים, זיכרונות – בלהט, בכאב, בהתלהבות כצפוי מאנשים הנוגעים בנושא כל כך קרוב לליבם, חי ונושם בנפשם, חרוט בזיכרונום (אצל כל אחד מזווית ראייה אישית שלו). האנשים הצטופפו סביב הלוחות עם עותקי מכתבים שנשלחו לפני יותר מארבעים שנה למוסדות מקומיים ובינלאומיים שונים בדרישה "אשרו יציאה לישראל – מולדתנו ההיסטורית". כל אחד חיפש את חתימתו.

ניתן לסכם את העימות שלנו עם כוחות הרשע נוסח "הפרעה הסובייטי". במילים של מיכאל אביר "אנחנו כאן ואילו ברית המועצות אינה קיימת עוד!"

Участник голодовки в марте 1971 Натан Даненгирш
השתתף בשביתת רעב במוסקבה במרס 1971

אני מודה מקרב לב לאביבה ואלי ולק היקרים על שיזום וארגון את המפגש ההיסטורי הזה והעניקו לנו את הזדמנות להתאחד שוב אחרי עשרות שנים ולהחזור לנעורינו! תודה רבה על האושר הזה!

דינה חנוך, טבעון

דינה הייתה בין המשתתפים ב"שביתה ההיא" ועלתה לארץ ישראל ב-15 באפריל 1971.

ב-11 במאי הגשנו זר פרחים לד"ר **אולגה מזרח** אשר חגגה את יום הולדתה ה-100

11 мая правление Объединения вручило букет цветов доктору Ольге (Люсе) Мизрок, которой в этот день исполнилось 100 лет.

Дорогая доктор Мизрок!
От всей души поздравляем Вас
со вступлением во *вторую сотню лет!*

Да будут Ваши дни полны бодрости и оптимизма,
на радость Вам и всем Вашим близким и друзьям!

IN MEMORIAM

В апреле 2011 года в Холоне после тяжелой болезни скончалась композитор **Сара Фейгина** (урожд. Кугель). Она родилась в Риге в 1928 году, в Израиль приехала с мужем и дочерьми в 1972. Она оставила заметный след в музыкальной культуре, как Латвии, так и Израиля. Была почетным гражданином г. Холона, где в 1973 основала первое музыкальное училище (консерваторию), которым руководила 10 лет. Многие выпускники этого училища занимают ведущее место на музыкальной арене Израиля. Ее произведения исполнялись на камерных концертах не только в Израиле и Латвии, но и в США, Германии, Франции и Чехии.

Еврейская тема была широко представлена в творчестве Сары Фейгиной. Еврейские активисты помнят творческие вечера, на которых написанные Сарой вещи сочетались с картинами Кузьковского и стихами Наума Клейнштейна. Как, например, фортепьянная соната «Последний Путь». В последние годы Сара была членом Совета нашего Объединения.

17 декабря 2010 г. в Гиватаим, в возрасте 89 лет скончался адвокат **Давид Гарбер** – один из самых активных деятелей еврейского возрождения в Латвии 50-60-х гг. С началом хрущевской «оттепели» в 1957 году он во главе группы единомышленников стал добиваться разрешения на работу еврейского хора, а затем и драмколлектива. Историю создания этих групп и борьбы против антисемитских запретов Д. Гарбер рассказал в журнале «Лехаим»: <http://www.lechaim.ru/ARHIV/98/nezabud.htm> Давид принимал активное участие в проведении митингов в Румбуле и в создании мемориала. Несмотря на угрозы КГБ, он, вместе с супругой, устанавливал связи с сионистами в других городах СССР и распространял литературу об Израиле и еврейской истории. Не удивительно, что семья Гарбер была одной из первых, от которых КГБ поспешил избавиться в 1968 г. как только возобновили выдачу виз в Израиль.

И здесь Давид остался активен в общественной жизни – он был среди создателей ложи выходцев из СССР в «Бней Брит». Именно эта ложа содействовала приезду в Израиль в 1977 г. Жаниса Липке, спасшего 1942-44 гг. более 50 евреев из рижского гетто. Будучи близким другом художника Й. Кузьковского, Гарбер взял на себя заботу о его наследии и добился помещения картины «В последний путь» в Кнессете. До последних дней Давид участвовал в жизни нашего Объединения.

Да будет благословенна память этого интеллигентного рижского еврея.

המלחינה **שרה פייגי'ן** ז"ל הלכה לעולמה באפריל השנה לאחר מחלה קשה. היא נולדה בריגה ב-1928 למשפחה קוגל; עלתה ארצה עם משפחתה ב-1972. תרומתה החשובה לחיי התרבות והמוסיקה תיזכר הן בלטביה והן בישראל. בשנת 1973, זמן קצר לאחר עלייתה, ייסדה בחולון את הקונסרבטוריון הראשון שכל מוריו היו עולים חדשים, והמשיכה לנהלו במשך 10 שנים. רבים מבוגריו זכו להצלחה גדולה בעולם התרבות הישראלי. על פועלה המבורך הוענק לה תואר יקירת העיר חולון. בין היצירות שכתבה היו גם שני בלטים ואופרה לילדים אשר נוגנו לא רק בלטביה ובישראל אלא גם בארה"ב, בצרפת, גרמניה, ובצ'כיה.

חלק לא מבוטל מיצירותיה הוקדשו לנושא היהודי. לפעילים היהודיים בריגה משנות ה-60 זכורים היטב מפגשי התרבות בכתים הפרטיים שבהם הושמעו יצירותיה. בין השאר הסונטה "הדרך האחרונה", כאשר בערבים אלה שמענו שירים של נחום קלינשטיין ועל הקיר התנוססה תמונתו של יוסף קוזקובסקי. בשנים האחרונות הייתה שרה חברה במועצה הארצית של האיגוד. יהיה זכרה ברוך.

עו"ד דוד גרבר מן הפעילים היהודיים הבולטים בריגה

של שנות ה-50 וה-60 הלך לעולמו ב-17.12.2010 בגיל 89. עוד ב-1957, עם תחילת "ההפשרה" בעידן חרושצ'וב הוא עמד בראש קבוצת פעילים שהצליחו להשיג מן השלטונות הסובייטיים היתר להקמת המקהלה היהודית ולאחר מכן גם הסכמה לקיום קבוצת התיאטרון. בשנת 1962 אסרו השלטונות כל פעילות "לאומנית" על פי תפיסתם. פרק זה במאבק הלאומי של יהדות לטביה תועד בספר "ידן אין לעטלאנד" אשר האיגוד הוציא לאור ב-1972 (תורגם לרוסית ב-2007).

דוד גרבר היה בין מארגני ההתכנסויות הראשונות בגיא ההריגה ב-Rumbuli. חרף האימים הבלתי פוסקים של ה-KGB הוא המשיך יחד עם רעייתו לפעול להפצת דבר ישראל בערי ברה"מ האחרות. לא פלא שהשלטונות מיהרו "להיפטר" ממשפחת גרבר תיכף סמוך לחידוש העלייה בשלהי 1968.

עם עלייתו המשיך דוד בפעילותו הציבורית והיה בין מקימי תא יוצאי ברה"מ במסדר בני ברית ובמסגרת זו פעל להביא לביקור בארץ ב-1977 את ז'ניס ליפקה אשר הציל בימי השואה מעל 50 יהודים. כן דאג דוד גרבר לשמור את מורשתו של חברו הטוב הצייר יוסף קוזקובסקי והצליח להציב את ציורו המרשים "בדרכם האחרונה" במשכן הכנסת.

עד ימיו האחרונים, השתדל עו"ד גרבר ככל יכולתו, להיות פעיל באיגוד שלנו.

20 мая 2011 года на 89 году жизни в Иерусалиме умер **Йозель Вейнберг**, выдающийся историк, исследователь древнего Ближнего Востока. Тридцать лет – до отъезда в Израиль в 1993 г. – Вейнберг работал в Даугавпилском пединституте. Его книги стали классическими для изучающих историю Ближнего Востока. В Израиле он преподавал в университетах Иерусалима и Бэер-Шевы.

Подробнее о проф. Вейнберге см. <http://www.eleven.co.il/article/10860>

Слово об учителе

Сегодня очень грустно. Вчера я побывал, вероятно последний раз, в его квартире в центре Иерусалима. Познакомились мы с ним 41 год назад, когда я стал студентом филологического факультета Даугавпилсского пединститута. Я учился в группе «историков» и, конечно, на нас неотразимое впечатление произвел Йозель Павлович (Песахович) Вейнберг. На первом курсе он читал историю Древнего мира и археологию. На четвертом или пятом он вел замечательный спецкурс о географии древности и географических открытиях. Нас покорили его врожденная интеллигентность, элегантность, трубка, с которой он не расставался даже во время лекций, однако она никогда не дымилась во время занятий.

Обаяние Йозеля Вейнберга, его удивительный талант лектора, несмотря на внешнюю холодность и жесткость, произвели на нас неизгладимое впечатление с первой встречи. Блестящая память позволяла ему начинать следующую лекцию именно с той фразы, на которой закончилась предыдущая, пусть со времени ее окончания прошла неделя. Казалось, он сам не только свидетель, но и участник описываемых им событий. Его лаконичность, не исключавшая образности, четкость мышления, знание латыни, немецкого, английского – поражали. Он знал и иврит, однако не мог себе позволить демонстрировать владение им в советское время.

Вейнберг воплощал ученого-историка, на которого нам, студентам, хотелось быть похожими. Он никогда не делился своей трагедией: в рижском гетто в годы войны погибли его родители, а он сам чудом уцелел в гетто, а затем выжил в аду Штуттгофа и Бухенвальда. Только через много лет, уже в Иерусалиме, он лишь несколькими словами коснулся пережитого.

Его последняя обобщающая работа о Пятикнижии – «Введение в Танах», написана в Иерусалиме в конце 90-х годов. Это трехтомное исследование древнейших литературных и исторических текстов Библии вызвала огромный интерес у библеистов всего мира. Вся научная деятельность Йозеля Павловича Вейнберга доказала, что историк может и должен оставаться верным себе, честным историком, не избирающим темы исследования в угоду сменяющимся режимам или идеологиям. Это для меня самый главный урок Учителя.

Арон Шнеер, Иерусалим

Еврейская община Даугавпилсе понесла тяжелую утрату – 25 апреля 2011 г. скончался доктор исторических наук профессор **Йосиф Штейман**. Он родился там же в 1923 г. в семье учителя. Был ранен на фронте в 1942 г. С 1947 года он более пятидесяти лет преподавал историю и общественные науки в Пединституте (затем Университете) Даугавпилса. После восстановления независимости Латвии он опубликовал 28 книг, многие из которых посвящены истории латвийского еврейства, в том числе базисный труд «История евреев Латвии» (1995, английское издание – 2002).

תקר תנ"ך בתנאי ברה"מ

ב-20.5.2011 נפטר בירושלים פרופ' **יואל ווינברג** – יליד ריגה, בוגר הגימנסיה העברית. אסיר גטו ריגה ומחנות ריכוז. מיד אחרי המלחמה סיים אוניב' בריגה. מ-1962 עד עלייתו ב-1993 היה פרופסור להיסטוריה במכון הפדגוגי בדאוגוופילס. היה בין המעטים בברה"מ (ובמיחד בין היהודים) שהתמחה בתולדות העם היהודי בימי בית שני וכמו כן בחקר התנ"ך. ספריו פורסמו בארצות רבות.

אחרי עלייתו המשיך ללמד באונ' בן-גוריון ופרסם ספרים שהחשוב ביניהם "מבוא לתנ"ך" המבוסס על מחקר טקסטים היסטוריים וספרותיים. תלמידו הנאמן, חוקר ב"יד ושם", ד"ר אהרון שנייר מסיים את הכתבה לזכרו של "מורו ורבו" (ברוסית) בקביעה שיואל ווינברג הוכיח בכל פעילותו שההיסטוריון יכול להישאר נאמן לעקרונותיו ולא להכנע למשטרים המכתיבים נושאים למחקר.

אהרון שנייר, ירושלים

В день Катастрофы венок от имени Объединения возложила Ада Исраэли (Зивцон), которую в годы Шоа ребенком прятала жительница Лиенаи Шимельпфенинг.

На снимке Ада с мужем Йосифом и сыном Шмуэлем
בימי השואה עדה ישראלית הושתרה בלייפאיח ע"י הגרמניה שימלפנינג.

השנה היא הניחה בשם האיגוד שלנו זר ב"יד ושם" יחד עם בעלה יוסף ובנם שמואל

IN MEMORIAM

Кармель Скутельский был моложе всех тех, о ком мы рассказываем в этом разделе. Он родился в 1948 г. в Лиенае, приехал с родителями в Израиль в 1972, умер в Холоне в феврале 2011. Начал заниматься фотографией в 14 лет. Он был не только способным фотографом, каким многие его знали, но был Художником и философом – большинство его работ, в том числе с обнажённой натурой (именно эти работы принесли ему известность) есть выражение философского подхода к жизни.

Первые 15 лет в Израиле Кармель проработал в полиции, затем был офицером безопасности, но всегда, когда время и обстоятельства позволяли, делал фотографии. Именно делал, так как большинство из них требовали режиссуры и работы с моделью. Он входил в число 10 лучших фотохудожников Израиля, был лауреатом, а затем и членом жюри многих международных конкурсов. Персональные выставки в Праге, Риге, Таллинне прошли с большим успехом. В последние годы сотрудничал с посольством Латвии в Израиле.

Он никогда не забывал того, что его родители пережили Шоа, спасённые латышом Робертом Седулсом в подвале дома в Лиенае. Преданный сын, Кармель заботился о больной матери до её последних дней. Всегда был готов помочь и нашему Объединению, фотографируя встречи и церемонии.

Мы будем помнить тебя, Кармель Скутельский.

Эли Валк

הצעיר בין אילו שאנו מספידים בגליון זה הוא הצלם **קרמל סקוטלסקי**, אשר נפטר בחולון בפברואר 2011 בגיל 63. הוא נולד וגדל בלייפאיה (*Libau*) ועלה ארצה עם הוריו ב-1972. 15 שנה עבד במשטרת ישראל כצלם וחוקר. אח"כ היה קצין ביטחון במוסדות רווחה. הוא התחיל לצלם בגיל 14, אך הוא היה לא רק "צלם מוכשר" כפי שרבים הכירו אותו, אלא **אומן** ופילוסוף. הרי צילומי הנשים בעירום, שבזכותם רכש את פרסומו הבינלאומי, מבטאים את גישתו הפילוסופית לאומנות ולחיים.

קרמל הקדיש את כל זמנו הפנוי לעבודת צילום. אכן זו הייתה עבודה ולא סתם תחביב – הצילומים המפורסמים שלו הם פרי עבודת בימוי מקצועית וכמובן פרי עמל קשה של צלם.

הוא נחשב לאחד הצלמים הבולטים של ישראל, זכה לפרסים בתחרויות בינ"ל רבות וגם היה בחבר השופטים שלהן. התערוכות שלו שהתקיימו בעשור האחרון בפראג, בריגה ובטאלין זכו להצלחה רבה.

קרמל לעולם לא שכח שהוא דור שני לשואה – הוריו ניצלו במרתפו של הלטבי Seduls. הוא היה בן מסור מאד – טיפל באימו הקשישה עד ימיה האחרונים (12.2010). אף פעם לא סירב לסייע לאיגוד שלנו ולאחרונה תיעד את מרבית האירועים.

אנו נזכור אותך, קרמל סקוטלסקי.

Нам пишут

Хочу проинформировать вас о неприятном инциденте, происшедшем со мной в Риге в мае этого года. Мы с женой приехали в город нашего детства после десятилетнего перерыва. Мы читали в вашем бюллетене о реставрации синагоги на Пейтавас и хотели посетить это здание. К нашему большому удивлению главный вход в зал был закрыт цепью с большим замком на ней. Дежурная готова была открыть зал, но потребовала уплатить по 2 лата за вход. Мы были поражены – с меня, бар-мицву которого проводили в этом зале в условиях Советского времени, с меня, который приходил сюда на все еврейские праздники, требуют плату за вход в Дом молитвы!

Хотелось бы получить разъяснение руководителей еврейской общины Риги такому подходу – брать деньги за вход в Дом молитвы! Мы побывали в десятках городов в Европе и Северной Америке – нигде, никогда с нас не требовали платы за вход в синагогу. Если бы нам предложили дать пожертвование на обновление и поддержание синагоги, мы бы сделали это от всей души... Но так?..

Буду благодарен, если вы сможете мне получить разъяснение этому странному порядку.

Д-р Яаков Перл, Тель-Авив

מכתבים למערכת

ברצוני ליידע באמצעותכם את חברי האיגוד על אירוע לא נעים ומצער אשר חווינו בביקורנו בריגה בחודש מאי השנה, אליה הגענו לאחר 10 שנים שלא ביקרנו בה. קראנו בעלון "אצלנו" על השיפוץ הגדול שבוצע בבית הכנסת ברח' פייטבאס וכמובן שמיהרנו לבקר בו ע"מ להתרשם, היות וזה היה בית הכנסת של ילדותנו ושל נעורינו – מקום בו חגגנו את חגי ישראל ואף את בר המצווה שלי, כי הורי ז"ל דאגו שאעלה לתורה כדת וכדין למרות השלטון הסובייטי.

להפתעתי הגדולה הכניסה לאולם בית הכנסת הייתה חסומה בשרשרת ובמנעול ענק. כשביקשתי את השומרת לאפשר לנו להיכנס נאמר לנו שזה ניתן רק תמורת תשלום של שני לאט לכל מבקר. גדהמנו מאוד מתשובה זו היות וטרם נתקלתי בדרישת תשלום עבור כניסה לבית כנסת. ביקרנו בהרבה מקומות בעולם, באירופה ובצפון אמריקה, ומעולם לא נתבקשנו לשלם דמי כניסה לבתי כנסת.

במקום גביית תשלום עבור כניסה, הרי שלו הייתה קופסת צדקה לקבלת תרומה לתחזוקת המקום ושמירתו היינו תורמים ברצון ובשמחה רבה ואף מברכים על היוזמה. אך שרשרת ומנעול?...

נשמח אם תקבלו הסבר מפרנסי הקהילה היהודית בריגה לגישה זו ותודיעונו.

דד' יעקב פרל, תל-אביב

בכבוד רב,

Нам пишут

Дорогие друзья в Объединении выходцев из Латвии и Эстонии!
Прежде всего, хотим выразить благодарность за ряд отлично проведенных в последнее время мероприятий, в которых нам и нашим семьям довелось участвовать.

Во-первых, это трогательное зажигание свечей на Азкаре, где я, Аба Пивоваров, зажег с сыном и внуками свечу в память об эстонских евреях и о моем брате Якове. До сих пор нам неизвестно местонахождения могилы, поэтому мы как бы зажгли свечу в память о нем.

Во-вторых, митинг в Яд ва-Шем в день Победы 9 мая 2011 г., где Аба возложил венок от имени евреев Латвии и Эстонии вместе с представителями иностранных посольств и общественных организаций Израйла.

Это мероприятие дало нам еще одну возможность почтить память нашего дорогого брата, погибшего в рядах Красной Армии, и почувствовать себя как бы побывавшими на его могиле. Это особенно важно, так как мы не получили никакого ответа из министерства Обороны России на запрос о месте его захоронения.

Надеемся, что вы и в дальнейшем будете проводить интересные встречи и мероприятия на радость всем членам Объединения.

Аба Пивоваров с семьей, *Тарту – Иерусалим*
Шалом Пивоваров с семьей, *Тарту – Раанана*

מכתבים למערכת

חברי איגוד יוצאי לטביה ואסטוניה היקרים!
ברצוננו להודות על שורת אירועים מרגשים בהם לקחנו חלק יחד עם בני המשפחות שלנו. ראשית כל – עצרת קורבנות השואה בדצמבר 2010 שבה הדלקתי אני, אבא פיבוברוב, יחד עם בני ונכדיי את אחד הנרות לזכר יהודי אסטוניה ולזכר אחינו יעקב, אשר נפל בשורות הצבא האדום. שנית – השתתפות בעצרת לציון הניצחון על הנאצים שנערך ב"יד ושם" ב-9 במאי ובה הניח אבא את זר האיגוד לכבוד הלוחמים היהודיים מאסטוניה ומלטביה. חשנו כאילו היינו מניחים זר על קברו של יעקב מה גם שעד היום לא קבלנו התייחסות ממש' הביטחון הרוסי לשאילתא בנושא. אנו מקווים שתמשיכו לקיים אירועים מרגשים לשמחת כל החברים.

אבא פיבוברוב ומשפחתו, *טארטו – ירושלים*
שלום פיבוברוב ומשפחתו, *טארטו – רעננה*

НОВЫЕ КНИГИ

● В Даугавпилсе вышла из печати первая часть книги *Евреи в Латгалии*. подготовленной директором музея «Евреи в Даугавпилсе и Латгалии» Иосифом Рочко. В нее вошли 10 очерков, освещающих различные стороны и периоды жизни евреев региона, в том числе те, что рассказывают о евреях-подпольщиках в 30-х годах, воспоминания почти 50 бывших депортированных, которые проживают ныне в Латвии, США, Германии, Израиле. По иронии судьбы высылка спасла евреев от Холокоста. Эта трагедия занимает центральное место в книге Рочко. В очерке «Последние свидетели» говорят бывшие узники Даугавпилского гетто, спасители и спасенные, не евреи, видевшие трагедию своих соседей. Большой заслугой автора является открытие им новых случаев спасения. Используются дневники выживших, архивные документы, материалы судебных процессов. Горькой ностальгией по ушедшему миру проникнут очерк об уничтожении евреев города Ливаны.

О неутомимости и настойчивости историка свидетельствует очерк о судьбах евреев – беженцев из Латгалии в 1941-45 гг. Он нашел и записал 100(!) воспоминаний бывших беженцев из 15 городов и местечек из Латгалии. На презентации книги было отмечено, что исследователь сумел найти баланс между академическим подходом историков и краеведением.

Это книга, в первую очередь, о судьбах евреев Латгалии XX века, о динамике их взглядов и действий.

По рецензии Галины Гельтман, *Даугавпилс*

Книгу можно заказать в Объединении.

ספרים חדשים

❖ בדאוגופילס (דווינסק) יצא לאור בשפה הרוסית חלקו הראשון של קובץ מאמרים ומחקרים בשם "יהודים בלאטגליה" אשר אסף מייסד המוזיאון היהודי המקומי ההיסטוריון יוסף רוצ'קו. בעשרה פרקי הספר מובאים היבטים שונים של תולדות יהודי דווינסק, שהייתה "עיר ואם בישראל".

ההשתתפות במחצית הקומוניסטית בשנות ה-30, זיכרונותיהם של כ-50 בני הקהילה אשר גורשו לסיביר ביוני 1941. עיקר החומר הוקדש לתקופת השואה – עדויות של אסירי הגטו, ועדויות הניצולים והמצילים. באוסף נכללים סיפורי הצלה

שלא היו ידועים עד כה. המחקרים מתבססים על יומנים ועל עדויות מבתי משפט. לראשונה מתפרסמים גם עדויותיהם של 100 (!) פליטים מ-15 עיירות בלאטגליה אשר נמלטו לרוסיה ב-1941.

יש לראות בקובץ זה מקור מידע חשוב בתולדות יהודי פלך ארץ זה.

ПРАВЛЕНИЕ БЛАГОДАРИТ ЧЛЕНОВ
ОБЪЕДИНЕНИЯ ЗА ПОЖЕРТВОВАНИЯ

אנו מודים לחברים אשר העבירו
תרומות לפעילות האיגוד

<p>Беби и Геннадий Хайт, Наурат Элит – 1000 шек</p>	<p>В память о погибших в Шоа семьях Друк – Екабпилс; Файнштейн – Виляны и Штейн – Лиеная</p>		<p>לזכר המשפחות שניספו בשואה, דרוק מ- Jēkabpils, פיינשטיין מ- Viļāni, שטיין מ- Liepāja</p>	<p>בבי וגנאדי חייט, נצרת עילית – ₪ 1000</p>
<p>Дочери Нозми-Нехама Уайтаккер – Англия и Яэль Штейгман – <i>Биньямина</i>; Мирьям Рапапорт – 1000 шек.</p>	<p>Памяти адвоката Давида Гарбера 1921, Рига – 2010, Гиватаим</p>		<p>לזכר עו"ד דוד גרבר ז"ל, יליד ריגה 1921 – 2010</p>	<p>הבנות נעמי-נחמה וויטאקר – אנגליה ויעל שטייגמן – בנימינה והנכדים וגב' מרים רפפורט, תל-אביב – 1000 ₪</p>
<p>Рут Авербух, <i>Иерусалим</i> – 1000 шек.</p>	<p>Памяти родителей Исаака (1918, <i>Даугавпилс</i>) и Ривки (ур. Плинер 1924, <i>Резекне</i>), Александрович, скончавшихся в 2005 г.</p>		<p>לזכר ההורים יצחק, (1918, <i>דווינסק</i>), ורבקה (לבית פלינר, 1924 <i>קוקנה</i>) אלכסנדרוביץ' אשר נפטרו ב-2005</p>	<p>רות אוורבוך, ירושלים – ₪ 1000</p>
<p>Дочь Кармела O'Flaherty, <i>США</i> – \$ 200 Герта Фейгин и Шуламит Рыжик, <i>Нью Йорк</i> – \$ 120</p>	<p>Памяти композитора Сары Фейгин (ур. Кугель) 1928, Рига – 2011, Холон</p>		<p>לזכר המלחינה שרה פייגין (לבית קוגל) 1928-2011</p>	<p>Daughter Carmela O'Flaherty (Feigin), <i>USA</i> – \$200 Sister-in-law Gerta Feigin & niece Shulamith Ryzhik, <i>New York</i> – \$120</p>
<p>Шломо и Геся Камайски, <i>Иерусалим</i> – 500 шек.</p>	<p>Памяти сына Алика 18.1.1955 - 8.1.2008</p>		<p>לזיכרו של בנם אלכס 18.1.1955–8.1.2008</p>	<p>שלמה וגסיה קמייסקי, ירושלים – 500 ₪</p>
<p>Авива Лейбович – <i>Холон</i> 100 шек.</p>	<p>Памяти семьи Бейлин из <i>Риги</i></p>		<p>לזכר משפ' ביילין מריגה</p>	<p>אביבה לייבוביץ, חולון – 100 ₪</p>
<p>В знак благодарности за встречу «40 лет победы» пожертвования прислали:</p>			<p>בעקבות המפגש לציון 40 שנה לניצחון (ראו כתבה) התקבלו תרומות הבאות לעידוד פעילות האיגוד:</p>	
<p>Илана и Марк Фербер <i>Иерусалим</i> 500 шек</p>			<p>ירושלים 500 ₪</p>	<p>אילנה ומרק פרבר</p>
<p>Эстер Либуркин <i>Безр Шева</i> 500 шек</p>			<p>באר-שבע 500 ₪</p>	<p>אסתר ליבורקין</p>
<p>Элиезер и Белла Кит <i>Раанана</i> 200 шек.</p>			<p>רעננה 200 ₪</p>	<p>אליעזר ובלה קיט</p>
<p>Натан Данненгирш <i>Безр Шева</i> 150 шек</p>			<p>באר-שבע 150 ₪</p>	<p>נתן דננהירש</p>
<p>В поощрение деятельности Объединения</p>			<p>תרומות לפעילות האיגוד העבירו לאחרונה:</p>	
<p>Шломо Маноах <i>кибуц Дгания-Алеф</i> 500 шек</p>			<p>קיבוץ דגניה א' 500 ₪</p>	<p>שלמה מנוח</p>
<p>Менахем Шерман <i>Рамат ха-Шарон</i> 300 шек.</p>			<p>רמת השרון 300 ₪</p>	<p>מנחם שרמן</p>
<p>Мара Карп <i>Лахавим</i> 300 шек</p>			<p>להבים 300 ₪</p>	<p>מרה קרפ</p>

אצלנו / בטאון איגוד יוצאי לטביה ואסטוניה בישראל • גליון מס' 24 • יוני 2011 / סיון תשע"א

העורך: אלי ולק. עריכה והגהה בעברית: אלה ברקן

ביצוע גרפי: שאול בלוצ'רקובסקי • דוא"ל: latest@bezeqint.net